

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/4/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717200327
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5717200327.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcov 1/ Mgr. N. L., bytom X. X, P., 2/ Ing. U. X., bytom M.A. W. XXX/XX, Q., 3/ U. M., bytom X. X, P., 4/ P. M., bytom X. X, P., 5/ Q. L., bytom X. X., P., 6/ T. L., bytom X. X, P., 7/ Mgr. W. S., bytom X. X, P., 8/ P. S., bytom X. X, P., 9/ B. F., bytom X. X, P., 10/ P. D., bytom X. X, P., 11/ X. D., bytom X. X, P., 12/ Ing. F. P., bytom X. X, P., 13/ O. P., bytom X. X, P., 14/ P. F., bytom X. X, P., 15/ B. I., bytom O. XXX, 16/ U. O., bytom X. X., P., 17/ N. O., bytom X. X., P., 18/ Q. O., bytom F. Q. XXXX/X, P., 19/ U. O., bytom F. Q. XXXX/X, P., 20/ T. O., bytom X. X, P., 21/ Q. O., bytom X. X, P., 22/ RNDr. N. C., bytom X. X, P., 23/ H. I. bytom X. X, P., 24/ U. M., bytom X. X, P., 25/ U. M., bytom X. X, P., 26/ P. M., bytom P. XXX/XX, P., 27/ P. H., bytom X. X, P., 28/ P. D., bytom X. X, P., 29/ MUDr. U. N., bytom X. X, P., 30/ N. X., bytom X. X, P., 31/ E. X., bytom X. X, P., 32/ W. H. bytom X. X, P., 33/ Mgr. D. L., bytom A. XXX, 34/ W. U., bytom X. X, P., 35/ Ing. Y. J., bytom X. X, P., 36/ H. D., bytom X. X, P., 37/ U. D., bytom X. X, P., 38/ Mgr. G. C. PhD., bytom F. XXXX/X, P., 39/ Ing. G. U., bytom X. X, P., 40/ Ing. N. U., bytom X. X, P. 41/ H. W. bytom X. X, P., 42/ B. W., bytom X. X, P., 43/ P. I., bytom X. X, P., 44/ P. I., bytom X. X, P., 45/ X. O., bytom X. X, P., 46/ P. X., bytom X. X, P., 47/ B. X., bytom X. X, P., všetci právne zastúpení AK JUDr. Repáň a partneri, s.r.o., so sídlom Martin, M.R. Štefánika 25, proti žalovanému P. P. nar. XX.X.XXXX., bytom S. XXX, právne zastúpenému JUDr. Gabrielom Szabóom, advokátom so sídlom O., O. A. XX, o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu nadobudnutého vydržaním, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 10C/2/2017-460 zo dňa 18. júna 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í vo výroku I.

o určení, že na pozemku v kat. úz. P., ktorý je zapísaný na LV č. XXXX ako pozemok KNC parc. č. 1392/31 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 698 m², vo vlastníctve žalovaného, žalobcovia v rade 1/ až 47/ vydržali vecné bremeno spočívajúce v práve prístupu k vodovodnej prípojke v prospech nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. P., zapísanej na LV č. XXXX ako pozemok KNC parc. č. 1392/22 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 742 m² a na nej postavenej stavby bytového domu - Dom Stavbárska 3-9, súp. č. XXXX,

tak, že žalobu z a m i e t a .

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý vo výroku II. o zastavení konania vo zvyšku uplatneného nároku.

Žiadna zo strán n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že na pozemku parc. č. 1392/31 kat. úz. P. (v ďalšom texte odôvodnenia bez uvádzania katastrálneho územia, keďže všetky dotknuté nehnuteľnosti sú situované

v kat. úz. P.) vo vlastníctve žalovaného, ktorý je zapísaný na LV č. XXXX, žalobcovia 1/ až 47/ vydržali vecné bremeno spočívajúce v práve prístupu k vodovodnej prípojke v prospech nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX ako pozemok parc. č. 1392/22 a na nej postavenej stavby bytového domu - Dom Stavbárska 3-9, súp. č. XXXX. Východiskovo poukázal na prvotné meritórne rozhodnutie v súdnej veci (rozsudok z 25.5.2018), v ktorom konštatoval, že nie je možné vyhovieť žalobe v tej časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali určenia, že vydržali právo užívania prípojok (vrátane vodovodnej), lebo užívacie právo žalobcov ako vlastníkov bytov a spoluvlastníkov spoločných častí a zariadení domu, ku ktorým patrí aj vodovodná prípojka, je odvodené od ich spoluvlastníctva. Odlišná situácia je však daná v otázke prístupu k samotnej vodovodnej prípojke. Okresný súd skutkovo ustálil, že na pozemku žalovaného parc. č. 1392/31 sa nachádza len vodovodná šachta a vodovodná prípojka prechádzajúca cez tento pozemok k pozemku parc. č. 1392/22, na ktorom je postavený bytový dom žalobcov. Vo vodovodnej šachte je sčasti umiestnené potrubie vodovodnej prípojky patriacej do spoluvlastníctva žalobcov a časť potrubia verejného vodovodu ukončeného meradlom, ktoré je tiež príslušenstvom verejného vodovodu.

2. Okresný súd konštatoval, že v konaní nebolo preukázané, že by niektorý zo žalobcov alebo jeho právny predchodca uzatvoril zmluvu o prevode vlastníctva bytu v období kratšom ako 10 rokov predtým, než sa stal žalovaný stal vlastníkom pozemkov parc. č. 1392/1 a 1392/31. Teda minimálne 10 rokov neboli žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia rušení pri výkone práv opísaných v žalobe. Vzhľadom na formuláciu zmlúv o prevode vlastníctva bytov vo vzťahu k spoločným zariadeniam, ku ktorým patrí aj vodovodná prípojka do bytového domu, okresný súd „nezmenil svoje presvedčenie“, že mohli pôvodní nadobúdatelia bytov v 90-tych rokoch minulého storočia (predtým nájomcovia) dôvodne predpokladať, že s poukazom na existenciu spoluvlastníctva k týmto prípojкам im patrí aj právo prístupu k vodovodnej prípojke ukončenej vodovodnou šachtou. Nadväzne mal okresný súd za to, že pôvodní majitelia bytov a ich právni nástupcovia sú po dobu viac než 10 rokov dobromyseľní, že im patrí výkon práva prístupu k vodovodnej prípojke, a to aj cez pozemok, ktorý nebol v ich (spolu)vlastníctve.

3. Samostatným výrokom vo zvyšku uplatneného nároku (v danom štádiu konania už „len“ ohľadne práva prístupu k plynovej prípojke) okresný súd konanie zastavil, keď procesný úkon žalujúcej strany (po oboznámení sa s trasovaním dotknutých sietí) vyhodnotil ako čiastočné späťvzatie žaloby. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadna zo strán nemá právo na ich náhradu. Každá strana bola totiž úspešná v určitej časti predmetu konania, ktoré konštatovanie sa vzťahuje i na v poradí prvé odvolacie konanie.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že žaloba bude zamietnutá, alebo bude uložená žalobcom povinnosť premiestniť na ich náklady relevantnú časť vodovodnej prípojky na pozemok v ich (spolu)vlastníctve. Namietal, že okresný súd nezobral do úvahy skutočnosť, že pozemok parc. č. 1392/31 je v plnej miere už viac ako 10 rokov oplotený a ani jeden zo žalobcov a ich právnych predchodcov za obdobie, odkedy žalovaný pozemok vlastní, nikdy nepožadovali prístup naň k vodovodnej prípojke. Žalobcovia teda viac ako 10 rokov prístup k vodovodnej prípojke nevyužívali (a ani nepotrebovali využívať), čiže nesplnili podmienky vydržania vecného bremena. Odvolateľ zdôrazňoval, že pokiaľ aj žalobcovia požadovali prístup na pozemky v jeho vlastníctve, išlo len o prístup po pozemku parc. č. 1392/1; nikdy nežiadali prístup k vodovodnej prípojke na pozemok parc. č. 1392/31.

5. Mal za to, že okresný súd hrubo a neprimerane zasiahol do jeho vlastníckeho práva, keď nielenže priznal žalobcom právo prístupu k vodovodnej prípojke, ale ignoroval aj návrh žalovaného na vykonanie dôkazu, za účelom vyčlenenia z pozemku parc. č. 1392/31 iba nevyhnutne potrebnej časti, ktorú by údajne žalobcovia potrebovali na prístup k vodovodnej prípojke. Navyše, žiaden zo žalobcov nemá potrebné technické vzdelanie, aby mohol prípojku opraviť alebo na nej realizovať akékoľvek úpravy. Keďže meradlo umiestnené na vodovodnej prípojke je príslušenstvom verejného vodovodu (majetkom spoločnosti Turvod a.s.) nemajú žalobcovia dôvod vstupovať na pozemok žalovaného ani za účelom odpisovania stavu vodomeru.

6. Žalovaný poukazoval na to, že ak by nadobudol napádaný rozsudok právoplatnosť, žalobcovia by sa po jeho pozemku mohli neobmedzene (a to tak z hľadiska časového, ako i z hľadiska výmery/plochy) voľne pohybovať; čo v konečnom dôsledku znemožňuje jeho zastavanie v zmysle územného plánu zóny. Uvedené následne vedie po finančnej stránke vo veľkej miere k zásahu do (ústavou chráneného) vlastníckeho práva žalovaného. Okresný súd pritom nerešpektoval ani mediáciu zásadu civilného súdnictva, keď sa nezaoberal návrhom žalovaného, aby bola vodovodná prípojka/šachta premiestnená (cca o 3 m) na pozemok žalobcov, čím by sa „bez veľkých nákladov a hrubého zásahu do súkromného vlastníctva žalovaného tento spor asi najobjektívnejšie vyriešil“.

7. Vo vzťahu k výroku o trovách konania odvolateľ uviedol, že začiatok tohto konania nijakým spôsobom nezapríčinil. Je porušením zákonnej starostlivosti o majetok zo strany žalobcov a ich právnych predchodcov, ak sa v minulosti nesnažili zapísať vecné bremená na listy vlastníctva. Žalobcovia neboli úspešní ohľadne návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a nebolo im vyhovené ani v časti práva parkovania, ako aj vo vzťahu k prístupu ku kanalizačnej a plynovej prípojke. Z daného titulu mal byť žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

8. Odvolateľ záverom dodal, že okresný súd neakceptoval ani „zákonnú skutočnosť“, že na pozemky získané reštitúciou sa prechod vecných bremien nevzťahuje. Navyše pozemok parc. č. 1392/31 kúpil dobromyseľne, že na ňom nie sú žiadne ťarchy a vecné bremená. Okresný súd dokonca priznal vydržanie prístupu po pozemku žalovaného aj žalobcom 27/ a 37/, ktorí už ani nie sú vlastníckymi bytov v bytovom dome.

9. Žalobcovia zostali v odvolacom konaní nečinní.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal z dôvodov a v rozsahu vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu nedotknutým zostal rozsudok okresného súdu v odvolaní nenapadnutom výroku o zastavení konania vo zvyšku uplatneného nároku a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmvanej časti rozsudok okresného súdu zmenil § 388 CSP tak, že žalobu zamietol.

11. Len pre úplnosť krajský súd dodáva, že žalovaný síce v úvode odvolania vymedzuje odvolanie ako smerujúce proti rozsudku okresného súdu v celom rozsahu (vo všetkých jeho výrokoch), ale z obsahu odvolania (§ 124 ods. 1 CSP), ktoré hľadisko je určujúce, je zrejmé, že výrok o zastavení konania vo zvyšku uplatneného nároku nenapáda. Pokiaľ by aj odvolací súd striktne (až formalisticky) rešpektoval dotknuté vymedzenie rozsahu odvolania, muselo by byť v danej časti odmietnuté (vecne by rozsudok okresného súdu nebol - taktiež - preskúmvaný), lebo vo vzťahu k nej nie je žalovaný subjektívne oprávnený podať odvolanie, keďže tento výrok vyznieva v jeho prospech (§ 359 v spojení s § 386 písm. b/ CSP).

12. Otázka užívania (všetkých) inžinierskych sietí a prístupu k nim (mimo vodovodnej a plynovej prípojky) bola právoplatne uzavretá už prvotným rozhodnutím okresného súdu (rozsudok z 25.5.2018), ktorým boli dotknuté nároky zamietnuté, voči ktorej časti zamietajúceho výroku žalobcovia odvolanie nepodali. Preto pokiaľ aj v rámci neskorších podaní, resp. prednesov (napr. na pojednávaní dňa 18.6.2020) sa žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu vyjadrovali ku kanalizačnej prípojke, činili tak už mimo existujúci predmet sporu. Vzhľadom na vyššie spomínaný dispozitívny úkon žalobcov „prestala“ byť predmetom sporu aj otázka prístupu k odbernému plynovému zariadeniu (zjednodušene povedané k plynovej prípojke). V aktuálnom štádiu konania tak predmetom (meritórneho) rozhodovania bol len nárok žalobcov na určenie, že vo vzťahu k pozemku parc. č. 1392/31, ktorého výlučným vlastníkom je žalovaný, vydržali právo zodpovedajúce vecnému bremenu spočívajúce v ich práve prístupu k tam umiestnenej vodovodnej prípojke.

13. Vo všeobecnosti je podstatou nadobudnutia vecného práva vydržaním jeho dobromyseľný, dlhodobý (po zákonom stanovenú dobu; v tomto prípade 10 rokov - § 134 ods. 1 v spojení s § 151o ods. 1 Obč. zák.) a nerušený výkon. Subjekt, ktorý sa domáha deklarovania nadobudnutia takéhoto práva súdom, je povinný tvrdený konkrétny výkon práva preukázať a - samozrejme - jednoznačne skutkovo vymedziť. Inými slovami, uniesť bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno.

14. Žalobcovia však v súdnej veci vo vzťahu k tvrdenému výkonu práva prístupu k vodovodnej prípojke ani jedno z dotknutých bremien neuniesli. Pokiaľ sa v žalobe a aj v neskorších podaniach (zrejme vzhľadom na sústredenie sa na otázky prechodu, prejazdu, či parkovania je nutné konštatovať, že skôr len okrajovo) vyjadrovali k právu prístupu k vodovodnej prípojke neprodukovali relevantné jedinečné skutkové tvrdenia, ktoré by dlhoročný opakovaný výkon (konkrétne činnosti, či aktivity) tohto práva potvrdzovali.

15. Žalobcovia v súvislosti s inžinierskymi sieťami/jednotlivými prípojkami v priebehu celého konania zdôrazňovali prioritne ich položenie/trasovanie (aj) cez pozemky vo vlastníctve žalovaného, resp. oprávnenie užívať takto položené siete (niekedy nimi označované aj ako „média“). Uvedenému korešpondovali i používané termíny „vedenie resp. položenie sietí; sieť vody vedenej; prívod cez pozemky žalovaného; zaťaženie pozemkov sieťami; splnenie práva položenia inžinierskych sietí“ a podobne. Bezprostredne k výkonu práva prístupu - z pohľadu aktuálneho štádia konania predovšetkým

- k vodovodnej prípojke však svoj tvrdený dlhodobý faktický výkon práva zodpovedajúci vecnému bremenu bližšie nedefinovali. Za takéhoto stavu vlastných skutkových tvrdení sa nemohli úspešne domáhať určenia existencie súvisiaceho vecného práva k cudzej veci. Len samotné presvedčenie (svojou povahou dobromyseľnosť) žalobcov bez reálneho naplnenia/výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je z hľadiska splnenia podmienok nadobudnutia práva vydržaním nepostačujúce.

16. Uvedené (vecné) nedostatky v skutkovom vymedzení nároku, brániace, resp. vylučujúce úspech žalobcov v spore v danej časti, sú ešte výraznejšie v nadväznosti na rozsah (priestorový i časový) vecného bremena, ktorého zaťaženia nehnuteľnosti parc. č. 1392/31 sa domáhali. Žalobcovia totiž požadovali zriadenie vecného bremena bez akéhokoľvek časového (z pohľadu prístupu môže ísť i o vymedzenie určitou - spravidla sa opakujúcou - nevyhnutnou aktivitou) a predovšetkým priestorového bližšieho zadefinovania. Bolo pritom preukázané, že vodovodná prípojka (v rozsahu, ktorom vlastnícky patrí žalobcom) je na pozemku parc. č. 1392/31, resp. pod ním vedená len vo veľmi obmedzenej miere (doslova niekoľko metrov) vo vzťahu k celkovej ploche/výmere danej nehnuteľnosti. Čiže, ak žalobcovia tvrdili, že faktickými činnosťami (výkonom práva) mali nadobudnúť vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu po celej ploche/výmere pozemku parc. č. 1392/31, bolo ich povinnosťou jednoznačne vymedziť/popísať tieto činnosti súvisiace s prístupom k vodovodnej prípojke, pri realizácii ktorých bol po celú vydržaciú dobu nevyhnutný vstup na celú plochu/výmeru predmetného pozemku. Ako už bolo uvedené vyššie, žalobcovia konkrétne skutkovo nevymedzili ani len výkon práva prístupu bezprostredne naviazaný na vodovodnú prípojku, resp. jej trasovanie.

17. Krajský súd len na okraj dopĺňa, že konanie v súdnej veci je štandardným sporovým konaním, v ktorom vymedzenie uplatňovaných nárokov je výsostným oprávnením (zároveň však aj povinnosťou) žalujúcej strany. Bolo preto na žalobcoch, aby svoj nárok primerane „upravili“, rešpektujúc situovanie vodovodnej prípojky v reálnom priestore. Zo skúseností odvolacieho súdu pri prejednávaní a rozhodovaní obdobných vecí prichádzalo do úvahy domáhanie sa určenia vydržania práva prístupu k vodovodnej prípojke v obmedzenom/ nevyhnutnom rozsahu definovanom účelom takéhoto prístupu (napr. údržba, či oprava prípojky). Pre dosiahnutie úspechu v spore - samozrejme - po preukázaní, že v danom rozsahu právo zodpovedajúce vecnému bremenu aj bolo dlhodobo vykonávané; relevantná je pritom aj preukázateľná pripravenosť na daný výkon, status adresáta pri komunikácii zo strany dodávateľov, či prevádzkovateľov verejných sietí a pod. V tomto smere to bol paradoxne žalovaný, kto v priebehu konania pred okresným súdom navrhoval vykonanie dôkazov na vyčlenenie nevyhnutnej časti pozemku parc. č. 1392/31.

18. Vzhľadom na neunesenie bremena tvrdenia (následne i dôkazného bremena) krajský súd zmenil v preskúmanej časti napadnutý rozsudok tak, že žalobu zamietol.

19. V dôsledku zmeny napadnutého rozsudku (hoci z pohľadu celkového predmetu sporu len minoritnej) rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP (v spojení s § 396 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP) o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Zásadnými nárokmi, o existencii ktorých sa strany sporili, bol nárok o určenie vydržania práva prechodu a prejazdu „v prospech žalobcov“ cez pozemky vo vlastníctve žalovaného a nárok o určenie vydržania práva parkovania žalobcov na pozemkoch vo vlastníctve žalovaného; čomu korešpondovala aj procesná aktivita strán v priebehu konania. V konkrétnostiach súdnej veci možno konštatovať, že aj medzi týmito nárokmi bol dominantným a určujúcim nárok o určenie vydržania práva prechodu a prejazdu, ohľadne ktorého boli žalobcovia úspešní. Nadväzne, i pri ustálení neúspechu žalobcov ohľadne zvyšných nárokov, zodpovedá zásade spravodlivého usporiadania pomerov strán aplikácia „druhej časti“ § 255 ods. 2 CSP; t.j. vyslovenie, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.